УДК 658:153.012.7 doi: 10.20998/2519-4461.2025.5.14

В. В. БЕЗНОСЕНКО, Н. Ю. ЄРШОВА

МОДЕЛЮВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Стійкість стає життєво важливим питанням у корпоративному секторі, розуміння того, як відповідність внутрішнього фінансового контролю (ВФК) пов'язана із фінансовою стійкістю, має важливе значення для забезпечення довгострокової життєздатності. Це особливо актуально за умов постійного зростання попиту на інформацію з боку внутрішніх та зовнішніх зацікавлених сторін Емпіричні дані цього дослідження показують, що контрольні заходи, інформація та комунікація, а також моніторингові компоненти ключовими факторами ефективності корпорації. У статті представлене моделювання ВФК для забезпечення фінансової стійкості підприємства, яке передбачає побудову логічної, структурованої та адаптивної моделі, яка інтегрує контрольні механізми в усі ключові фінансові процеси. Запропонована модель включає блоки для формування замкненого циклу контролю фінансової стійкості. Компоненти моделі ВФК якщо вони прийняті компанією, можуть покращити її фінансові показники та надати позитивний вплив на компанію. Отримані результати підтверджують потенціал моделі для адаптації в системах корпоративного управління фінансами. Зосередившись на конкретних елементах ВФК та їх впливу на стійкість фінансових показників, дане дослідження робить помітний внесок у існуючий масив літератури. Більш того, представлений результат заповнює прогалину в літературі, досліджуючи приховані аспекти ВФК та аналізуючи вплив кожного компонента на стійкість фінансових показників корпорації з урахуванням цифрової трансформації.

Ключові слова: внутрішній контроль; фінансова стійкість підприємства; структурно-функціональне моделювання; ключові фінансові показники; індикатори моніторингу

V. BEZNOSENKO, N. IERSHOVA

MODELING OF INTERNAL FINANCIAL CONTROL TO ENSURE THE FINANCIAL SUSTAINABILITY OF AN ENTERPRISE

Sustainability is becoming a vital issue in the corporate sector, understanding how the adequacy of internal financial control (IFC) is related to financial sustainability is essential for ensuring long-term viability. This is especially relevant in the context of constantly increasing demand for information from internal and external stakeholders. Empirical data from this study show that control measures, information and communication, as well as monitoring components are key factors in the effectiveness of the corporation. The article presents the modeling of IFC to ensure the financial sustainability of the enterprise, which involves building a logical, structured and adaptive model that integrates control mechanisms into all key financial processes. The proposed model includes blocks for forming a closed loop of financial sustainability control. The components of the IFC model, if adopted by the company, can improve its financial performance and have a positive impact on the company. The results obtained confirm the potential of the model for adaptation in corporate financial management systems. By focusing on specific elements of IFC and their impact on the sustainability of financial performance, this study makes a significant contribution to the existing body of literature. Moreover, the presented result fills a gap in the literature by exploring the hidden aspects of VFC and analyzing the impact of each component on the sustainability of corporate financial performance, taking into account digital transformation.

Keywords: internal control; financial stability of the enterprise; structural and functional modeling; key financial indicators; monitoring indicators

Вступ. У фінансово-орієнтованому ландшафті сучасного корпоративного управління узгодження систем внутрішнього контролю зі стратегічними фінансовими цілями стало першочерговим. Фінансова стабільність, зниження ризиків та ефективність розподілу капіталу – основні принципи корпоративних фінансів – залежать від надійного внутрішнього контролю. Роль систем внутрішнього контролю (ICS) є вирішальною в банківському секторі, оскільки вона гарантує операційну ефективність, достовірну фінансову документацію та дотримання законодавчих вимог і правил, на додаток до захисту активів. Банківський сектор, будучи сектором послуг, що сильно залежить від прийняття рішень людиною та розуміння правил, наголошує на важливості дотримання ICS. Питання забезпечення фінансової стабільності стало особливо важливим в динамічних та флуктуаційних умовах, в яких зараз функціонує вітчизняний бізнес-сектор. Зростання зовнішніх ризиків, нестабільні ринкові умови та зростаючий попит на прозорість та ефективність корпоративного фінансового управління загострили необхідність удосконалення механізму внутрішнього контролю компаній. Проблема полягає у відсутності єдиної системної моделі, яка б ефективно поєднувала структурні елементи внутрішнього контролю з функціональними завданнями, що покращують фінансову стабільність корпорації. Це складність обумовлена, у тому числі, індивідуальним підходом до моделі внутрішнього контролю для кожного економічного суб’єкта з урахуванням. специфіки діяльності окремих корпорацій.

Аналіз основних досягнень і літератури. Питання забезпечення фінансової стійкості підприємств є постійно у центрі уваги наукової та фахової спільноти [1-8]. Відповідно результатів досліджень Сюй Менг та Кок Лоанг [1], Єршової Н. [2, 3], виявлено стійка та статистично значуща позитивна кореляція між якістю внутрішнього контролю та фінансовими показниками компанії. Результатами досліджень Фрітце Л. та Йоккель О. є моделі системи внутрішнього контролю для процесів у сфері фінансового обліку та контролю [4]. Даценко Г., Гаркуша В. досліджують систему внутрішнього контролю як інструмент безпеки роботи підприємства [5, 6]. Складові системи внутрішнього контролю у забезпеченні сталого розвитку фінансових показників вивчають Хамед Р., Кондратьєв Б. [7, 8]. COSO (2013) наголошує, що системи внутрішнього контролю мають бути включені в діяльність організації з метою виявлення, запобігання та надання розумних гарантій досягнення цільових показників

© В. В. Безносенко, Н. Ю. Єршова, 2025

ефективності та виправлення суттєвих спотворень [9]. Чан К. К., Чен, Ю, Лю, Б. оцінюють ефективність використання рамкової моделі COSO на корпоративні інновації [10]. В практичній площині досліджень, компанії PwC, KPMG розробили кілька моделей власних СВК, які можуть бути впроваджені у кількох філіях компанії [11, 12]. Література також продемонструвала позитивний вплив внутрішнього фінансового контролю на внутрішню інформаційну асиметрію [13, 14]. Аналіз досліджень вчених, викладених у публікаціях свідчить про необхідність подальшого розвитку наукових та методичних підходів до організації та проведення внутрішнього фінансового контролю на підприємствах для забезпечення належного рівня його фінансової стійкості.

Формулювання цілей статті. Метою статті є структурно-функціональне моделювання внутрішнього фінансового контролю у забезпеченні стійкості фінансових показників підприємства. Завдання: дослідити погляд респондентів на роль внутрішнього фінансового контролю на підприємстві; виокремити компоненти структури внутрішнього фінансового контролю для моделювання; сформувати функціональні блоки моделі; окреслити ключові механізми контролю з урахуванням цифрової трансформації; обґрунтувати практичні аспекти її впровадження на корпоративному рівні.

Методи дослідження. При проведенні дослідження використані такі методи: опитування; логічного узагальнення; аналізу та синтезу, графічний та табличний методи для презентації авторських досліджень.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах постійної ринкової флуктуації, економічні агенти стикаються з численними типами ризиків, які виходять з внутрішніх та зовнішніх джерел та потребують належного оцінювання. Внутрішні ризики обумовлені неетичною практикою, пов'язаною з підготовкою фінансових даних та правилами управління. Зовнішні – з галуззю, кон'юнктурою ринку, конкуренцією та асиметрією інформації. Ці фактори, обумовлюють складність побудови загальної, універсальної моделі внутрішнього фінансового контролю, яка б ефективно поєднувала структурні елементи з функціональними завданнями. Внутрішній фінансовий контроль (ВФК), який охоплює фінансові процеси, має за ціль забезпечити достовірність фінансової звітності запобігти шахрайству, перекручуванню даних. Ключові ідеї ВФК становлять єдиний механізм захисту інтересів зацікавлених сторін та підтримки довіри ринку. Внутрішній фінансовий контроль призначений, у тому числі, забезпечити прозорість фінансових операцій, отже – стейкголдери можуть зробити висновки щодо стабільності компанії. Одночасно, це дієвий інструмент, що допомагає знизити конфлікт інтересів та підвищити довіру до управлінських рішень.

В цьому контексті, зарубіжні дослідники вказують, що фірми з недостатнім внутрішнім контролем стикаються з на 40% вищою вартістю капіталу через збільшення ризику, який сприймають інвестори [11]. Статистичні дані Ради з фінансової стабільності (2023) показують, що 65% корпоративних фінансових криз за останнє десятиліття були пов'язані з недоліками контролю в оцінці ризиків або дотриманні вимог [15].

Компоненти ВФК є складовими загальної системи внутрішнього контролю на підприємствах. Нормативно-правові рамки (наприклад, IFRS) вимагають суворого внутрішнього контролю в корпораціях для захисту інтересів зацікавлених сторін та підтримки довіри ринку. Крім того, стандарти ISSAI 9110 та EU Acquis, які впроваджуються на підприємствах, особливо в корпоративному секторі вітчизняної економіки, сприяють підвищенню управлінської відповідальності, стабільності фінансової звітності, формуванню репутації підприємства як відповідального суб'єкта, що дотримується норм законодавства та етичних стандартів.

Корпоративний сектор відіграє значну роль у сприянні економічному зростанню, заохочуючи внутрішні заощадження та фінансуючи різні сектори економіки. Нами проведені дослідження в рамках НДР кафедри обліку і фінансів НТУ «ХПІ» на предмет вивчання думки менеджерів щодо ролі внутрішнього фінансового контролю в корпорації (рис. 1). Була складена анкета в рамках опитування, визначені напрямки, які забезпечуватиме ВФК для двох груп респондентів: max=100 балів для кожного напрямку. Як можна бачити з результатів опитування, найбільший розкід відповідей щодо ролі ВФК у запобіганні ризиків: ця роль більш важлива для власників, як виявилося. Але роль ВФК у моніторингу та адаптації до змін є важливою для двох груп респондентів, як і роль у прийнятті управлінських рішень.

Роль ВФК виявляється у такому: керівництво отримує достовірну фінансову інформацію, аналітику щодо витрат і доходів, оцінку рентабельності проєктів. Це дозволяє приймати обґрунтовані рішення для зміцнення та забезпечення фінансової стійкості.

Контрольні процедури допомагають уникати збоїв у фінансових потоках, забезпечувати своєчасну оплату зобов'язань, підтримувати кредитоспроможність. Це критично важливо для довгострокової стабільності корпорації.

Проте, ВФК це не лише технічний інструмент, а й культурний механізм, який формує середовище відповідальності, прозорості та етики в корпорації. Це відбувається завдяки:

– стандартизації поведінки через правила та процедури,

– прозорості і підзвітності через дотримання фінансової дисципліни,

– запобіганню шахрайству та зловживанням,

– підтримці корпоративних цінностей.

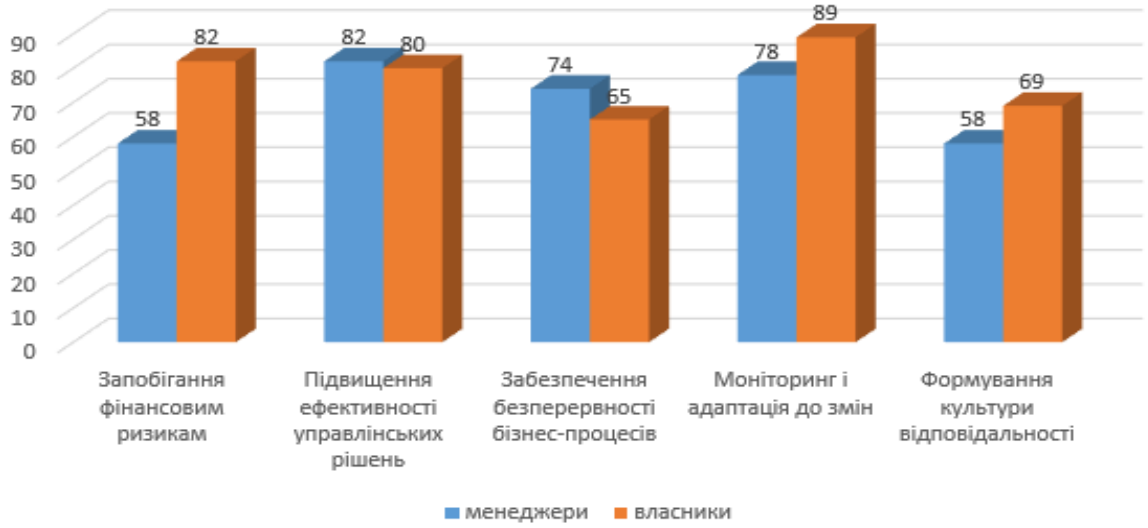

Рис. 1 – Розподіл думок респондентів щодо ролі внутрішнього фінансового контролю в корпорації*

*узагальнено авторами за результатами опитувань

У контексті теорії агентства (англ. Agency Theory) [16] моніторинг є ключовим аспектом внутрішнього контролю, який включає постійну оцінку та аналіз діяльності організації, щоб забезпечити її відповідність встановленим цілям та завданням. Він забезпечує нагляд та підзвітність, зменшуючи ймовірність опортуністичної поведінки менеджерів та сприяючи успіху корпорації. Оцінка впливу моніторингу на фінансову стійкість може, таким чином, показати ефективність ВФК у вирішенні конфліктів інтересів між акціонерами та менеджерами та сприянні узгодженню їхніх інтересів.

Для структурно-функціонального моделювання внутрішнього фінансового контролю нами проведені опитування респондентів, а структура шкал, що використовувалися в цьому дослідженні, ми оцінили за допомогою альфа Кронбаха (Cα), який використовується для оцінки внутрішньої узгодженості конструктної валідності, при цьому поріг 0,60 вважається прийнятним для дослідницьких цілей, 0,70 вважається адекватним для підтверджувальних цілей та 0,80 вважається добрим для підтверджувальних цілей [4]. Таблиця 1 демонструє надійність ВФК стосовно фінансових показників корпорацій, підкреслюючи високий ступінь узгодженості структури опитування.

Таблиця 1 – Надійність незалежної змінної*

Компоненти структури внутрішнього фінансового контролю	Коефіцієнт альфа Кронбаха, Cα
Контрольне середовище	0,82
Оцінка ризиків	0,95
Контрольні заходи	0,81
Інформація та комунікація	0,78
Моніторинг	0,92
Зворотний зв'язок	0,84

*розраховано авторами

Результати показують, що структура опитування, використана в цьому дослідженні, має високий рівень надійності у вимірюванні ВФК та його впливу на корпорації. Це означає, що респонденти добре зрозуміли опитування та дали достовірні відповіді.

Структурно-функціональне моделювання ВФК — це методологічний підхід до побудови системи контролю, який дозволяє описати її елементи, зв'язки між ними та функції, які вони виконують. Методологічну основу складають системний підхід, концепція COSO, відповідно до якої структура складається з елементів:

- Контрольне середовище — культура, етика, організаційна структура.
- Оцінка ризиків — ідентифікація та аналіз внутрішніх і зовнішніх загроз.
- Контрольні заходи — політики, процедури, інструкції.
- Інформація та комунікація — системи обміну даними, звітність.
- Моніторинг — постійне спостереження та вдосконалення системи.

Графічна модель структурно-функціонального моделювання внутрішнього фінансового контролю, яку ми пропонуємо, наведена на рис. 2. Вона демонструє ключові елементи системи, їх взаємозв'язки та функціональні блоки. Функціональні блоки моделі ВФК в корпорації представлені:

- Суб'єктом контролю – керівництво, служби внутрішнього аудиту.
- Об'єктом контролю – фінансові операції, документи, звітність.
- Контрольними діями – перевірки, аналіз, аудит.
- Інформаційним забезпеченням – дані для прийняття рішень.
- Зворотним зв'язком – коригування дій на основі результатів контролю.

Рис. 2 – Графічна модель структурно-функціонального моделювання внутрішнього фінансового контролю*

* розроблено авторами на основі [3, 6, 10]

Вхідними параметрами моделі є: фінансові ризики (ліквідність, платоспроможність, кредитні ризики), організаційна структура (рівень централізації, наявність підрозділів контролю), інформаційні системи (ERP, CRM, BI-платформи), регуляторні вимоги (стандарти COSO, ISO 31000, національні норми, внутрішні Положення). Структури внутрішнього контролю виступають першою лінією захисту від фінансової вразливості.

Вихідними результатами моделі є: забезпечення Фінансової стійкості (стабільність грошових потоків, зниження ризиків та ін.), ефективність управління (своєчасне прийняття рішень, зменшення втрат), відповідність стандартам (сертифікація, довіра інвесторів).

Вплив внутрішнього фінансового контролю на фінансову стійкість корпорації за структурними елементами має такий вигляд: контрольне середовище - зменшення ризику шахрайства, підвищення довіри інвесторів; оцінка ризиків – своєчасне реагування на ризики, збереження активів; контрольні заходи – зниження втрат, підвищення ефективності витрат; інформація та комунікація – прийняття обґрунтованих управлінських рішень; моніторинг – адаптація до змін, підтримка стабільності фінансових процесів; зворотний зв'язок – підвищення гнучкості та стійкості до зовнішніх впливів.

Ефективний внутрішній контроль оптимізує розподіл капіталу, забезпечуючи спрямування коштів на проекти з високою чистою поточною вартістю (NPV). У таблиці 2 представлені ключові фінансові показники, доповнені індикаторами моніторингу для корпорації.

Дослідження EY 2024 року показало, що фірми з розширеним контролем відповідності досягають на 15% вищої рентабельності власного капіталу (ROE) завдяки зниженню судових витрат та покращенню доступу до ринків капіталу [11]. Академічні дослідження показують, що фірми зі зрілими системами ERM демонструють на 22% нижчу волатильність вільних грошових потоків, що підвищує їхню здатність здійснювати довгострокові інвестиції [15].

Архітектура побудови ВФК для покращення фінансової стійкості корпорації складається з етапів (рис. 3). Рух у напрямку послідовного виконання запропонованих етапів надають можливість узгодити ВФК із загальною стратегією розвитку компанії, забезпечити підтримку з боку топ-менеджменту, сформувати культуру контролю та відповідальності на всіх рівнях. Важливо забезпечити та закріпити ролі і відповідальність (керівництво, фінансові служби, аудитори), встановити контрольні точки у фінансових процесах (наприклад, погодження платежів, аудит контрактів) [18-20]. Архітектура побудови внутрішнього фінансового контролю для покращення фінансової стійкості корпорації має бути системною, інтегрованою та адаптивною до цифрових викликів.

Таблиця 2 - Таблиця ключових фінансових показників, доповнена індикаторами моніторингу для корпорації*

	A	B	C	D
1	**Категорія**	**Показник**	**Цільове значення**	**Фактичне значення**
2	Ліквідність	Коефіцієнт поточної ліквідності	> 1	1,2
3	Ліквідність	Коефіцієнт швидкої ліквідності	> 0.8	0,75
4	Фінансова стійкість	Коефіцієнт автономії	> 0.5	0,6
5	Фінансова стійкість	Коефіцієнт фінансової стабільності	> 0.6	0,55
6	Оборотність	Оборотність дебіторської заборгованості	Високе значення	8,5
7	Оборотність	Оборотність запасів	Високе значення	6,2
8	Рентабельність	Рентабельність активів	> 5%	4,8
9	Рентабельність	Рентабельність власного капіталу	> 10%	12,3
10	Ризики та контроль	Індекс фінансового ризику	Низький ризик	0,3
11	Ризики та контроль	Частота внутрішніх аудитів	≥ 1	2
12	Ризики та контроль	Відсоток виявлених порушень	< 5%	3,2

* розроблено авторами

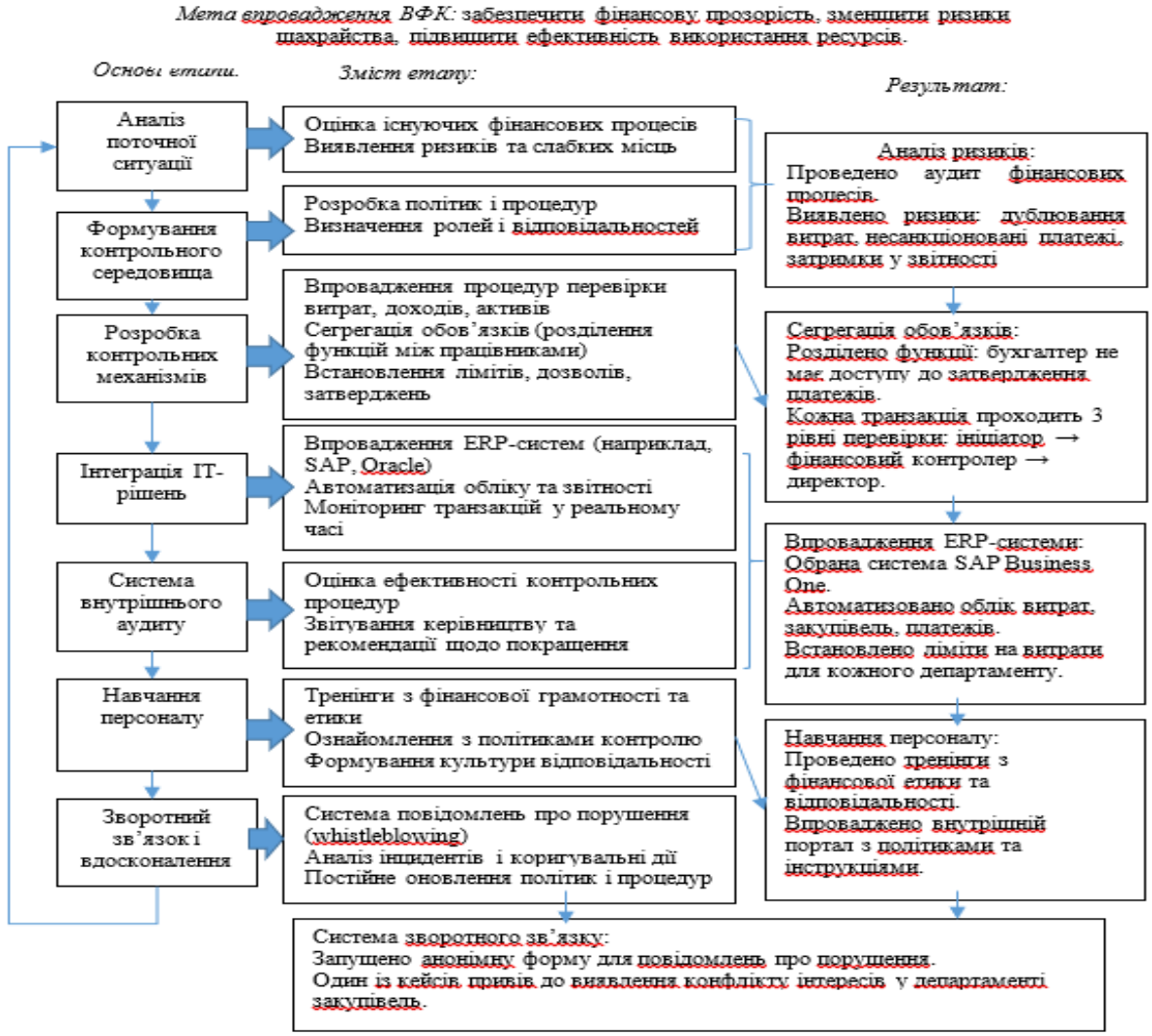

Рис. 3 – Архітектура побудови внутрішнього фінансового контролю для покращення фінансової стійкості корпорації*

* розроблено авторами

Для успішного впровадження ВФК у діяльність корпорації необхідно забезпечити збалансованість між стратегічним, організаційним, функціональним рівнями. Технологічний рівень забезпечений має бути інформаційною інфраструктурою: хмарними

сервісами, базою даних з шифруванням, інтеграцією з CRM, HRM, цифровими інструментами.

Цифрова трансформація змінює внутрішній контроль для фінансової гнучкості:

1. Блокчейн: спрощує журнали аудиту, зменшує ризики шахрайства у фінансуванні ланцюга поставок і сприяє довіри з боку стейкголдерів до фінансової звітності. Кожна транзакція фіксується в блокчейні та не може бути змінена без сліду, що знижує ризик маніпуляцій та шахрайства. Автоматизація контролю проводиться через смарт-контракти: умови фінансових операцій можуть бути закладені в код і контроль виконання відбувається автоматично, без людського втручання. Забезпечується підвищення фінансової прозорості, оскільки всі учасники мають доступ до однакової інформації, що сприяє довірі між підрозділами, партнерами та інвесторами.

2. Машинне навчання (ML): прогнозує фінансові аномалії (наприклад, порушення у визнанні доходів) з точністю 92%, а також дозволяє швидко реагувати на потенційні загрози та, тим самим, покращувати управління кредитними ризиками. Фінансовій гнучкості корпорації сприяє прогнозування грошових потоків, витрат, доходів, моделювання сценаріїв розвитку, оптимізація бюджетування та планування за допомогою машинного навчання. ML моделі інтегруються з корпоративними системами, що дозволяє: здійснювати безперервний моніторинг, виявляти внутрішні порушення

3. Хмарні платформи ERM: Забезпечують консолідацію фінансових даних у режимі реального часу між глобальними дочірніми компаніями, що є критично важливим для управління валютними та процентними ризиками багатонаціональних корпорацій. Оцінку ефективності може здійснюватися за такими ключовими критеріями: результативність, адекватність, своєчасність, прозорість і підзвітність, інтегрованість. Інструментами для практичної оцінки є матриця оцінки ефективності ВФК; таблиця KPI для фінансового контролю; шаблон звіту з оцінкою ефективності. Якщо відповідальність є частиною корпоративної культури, фінансовий контроль стає її інструментом реалізації, якого допомагає інтегрувати етичні принципи у щоденну діяльність. Автоматизовані системи моніторингу, аналітики та звітності є інструментами ВФК для покращення або підтримки у надійному стані фінансової стійкості корпорації.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Зосередившись на конкретних елементах системи внутрішнього контролю, у цьому дослідженні представлений авторський підхід до моделювання внутрішнього фінансового контролю у забезпеченні стійкості фінансових показників підприємства. Виокремлені компоненти структури внутрішнього фінансового контролю для моделювання; сформовані функціональні блоки моделі; окреслені ключові механізми контролю з урахуванням цифрової трансформації; обґрунтуванні практичні аспекти її впровадження на корпоративному рівні. Це дослідження показує, що контрольні заходи, інформація та комунікація, а також моніторингові компоненти ФВК є ключовими факторами ефективності корпорації, а для фінансових фахівців внутрішній контроль – це не просто вправа на дотримання вимог, а стратегічний інструмент для оптимізації фінансових показників. Це дослідження робить помітний внесок у існуючий масив літератури щодо критичного розриву між теоретичними моделями контролю та їх практичним застосуванням в оптимізації виконання фінансової стратегії. Перспективою подальших досліджень у цьому напрямку є практична реалізація ризик-орієнтованого підходу до ВФК на підприємстві.

Список літератури

1. Meng X., Loang K. The Influence of Internal Control Quality on Corporate Financial Performance: An Empirical Analysis based on Panel Quantile Regression Model. *Jurnal Ekonomi dan Bisnis.* 2023. Vol. 7. 140-154. doi: 10.14421/EkBis.2023.7.2.2118.
2. Єршова Н. Ю. Формування інформаційно-аналітичного простору стратегічного управлінського обліку в системі контролінгу. *Social economics: theory and practice.* 2017. С. 22-40. https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/364bc6de-ee8a-4974-afbe-67535da8d434/content
3. Єршова Н.Ю. Внутрішній контроль: принципи та структура в координатах системи управління підприємством. *Вісник ДДФА.* 2013. № 2. С. 194-200. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vddfae_2013_2_25
4. Fritze L., Jockel O. Developing a Model for an Internal Control System for Usage in Financial Accounting and Controlling. *Journal of Financial Risk Management*. 2025. Vol. 14. P.18-36. doi: 10.4236/jfrm.2025.141002.
5. Гаркуша В. О., Єршова Н. Ю. Управлінські інновації в системі забезпечення економічної безпеки промислового підприємства. *Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит.* 2020. № 11-12 (153-154). http://eee.khpi.edu.ua/article/view/230911
6. Даценко Г. Основні інструменти забезпечення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту у підвищенні фінансової безпеки підприємства. *Держава та регіони*. 2019. № 3 (108). С. 99–104.
7. Hammed R. The Role of Internal Control Systems in Ensuring Financial Performance Sustainability. *Sustainability*. 2023. Vol. 15. doi: 10.3390/su151310206.
8. Кондратьєв Б.О., Єршова Н.Ю. Інформаційне забезпечення управління сталим розвитком підприємства як актуальний напрям сучасних наукових досліджень. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 40. С. 227-232. Режим доступу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/40_2020_ukr/42.pdf, URI https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/48087
9. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission [COSO]. Internal Control – Integrated Framework – Executive Summary. 2013. URL: https://www.coso.org/Documents/990025P-Executive-Summary-final-may20.pdf
10. Chan K. C., Chen, Y., Liu B. The Linear and Non-Linear Effects of Internal Control and Its Five Components on Corporate Innovation: Evidence from Chinese Firms Using the COSO Framework. *European Accounting Review*. 2020. Vol. 30. P. 733-765. doi.org/10.1080/09638180.2020.1776626
11. KPMG (2021). Mit Effizienz & Sicherheit - Unsere Ansätze für die Ausgestaltung des internen Kontrollsystems (IKS) im Financial Services-Umfeld. https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/de/pdf/Themen/2021/02/20210104-poster-iks-bf.pdf
12. PwC Dynamische Ausgestaltung des internen Kontroll systems. https://www.pwc.de/de/finanzdienstleistungen/banken/dynamische-ausgestaltung-des-internen-kontrollsystem-2015.pdf
13. Єршова Н. Ю. Методичний підхід до аналізу платоспроможності для прогнозування розвитку бізнес-структур. Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України : М-ли XII Всеукр. наук.-практ. конф. (31 травня – 1 червня 2018 р.). Одеса: ОНПУ, 2018. С. 128–130 https://core.ac.uk/reader/161791280

14. Єршова Н. Ю. Напрями удосконалення підходів та методів аналізу діяльності в системі управлінських рішень суб'єктів господарювання. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/58206/1/Yershova_Napriamy_2020.pdf
15. FSB Annual Financial Report: 2023-24 https://www.fsb.org/2024/08/fsb-annual-financial-report-2023-24/
16. Hollis S., Daniel C., William Jr., Ryan L. The Effect of SOX Internal Control Deficiencies on Firm Risk and Cost of Equity. *Journal of Accounting Research*. 2009. Vol.47. P. 1-43. 10.1111/j.1475-679X.2008.00315.x.
17. Єршова Н. Фінансове прогнозування у фокусі обліково-аналітичного забезпечення. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. Вип. 5. С. 312–322 https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-5-312-322
18. Portna O.V., Iershova N.Y., Tereshchenko D.A., Chaika T.Yu., Dubynskyi G. Analytical provision for managing innovation activities within the company considering the interests of stakeholders. *Acta Innovations*. 2020. Vol. 34, pp. 25–39. https://doi.org/10.32933/ActaInnovations.34.3
19. Iershova N.Y., Portna O.V., Davydov D., Krivokapic R., Delibasic M. Financial Stability of Small and Medium-Sized Businesses in a Crisis Economy: The Determinants of Management. *Montenegrin Journal of Economics*. 2024. Vol. 20. no. 2. pp. 155-168. https://mnje.com/sites/mnje.com/files/v20n2/155-168%20-%20Portna%20et%20al.pdf

References (transliterated)

1. Meng X., Loang K. The Influence of Internal Control Quality on Corporate Financial Performance: An Empirical Analysis based on Panel Quantile Regression Model. *Jurnal Ekonomi dan Bisnis*. 2023. Vol. 7. 140-154. doi: 10.14421/EkBis.2023.7.2.2118.
2. Iershova N. Yu. Formuvannia informatsiino-analitychnoho prostoru stratehichnoho upravlinskoho obliku v systemi kontrolinhu [Formation of information and analytical space of strategic management accounting in the controlling system]. *Social economics: theory and practice*. 2017. P 22-40. https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/364bc6de-ee8a-4974-afbe-67535da8d434/content
3. Iershova N. Yu. Vnutrishnii kontrol: pryntsypy ta struktura v koordynatakh systemy upravlinnia pidpryiemstvom [Internal control: principles and structure in the coordinates of the enterprise management system]. *Visnyk DDFA* [Bulletin of DSFA]. 2013. no 2. 194-200. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vddfae_2013_2_25
4. Fritze L., Jockel O. Developing a Model for an Internal Control System for Usage in Financial Accounting and Controlling. *Journal of Financial Risk Management*. 2025. Vol. 14. P. 18-36. doi: 10.4236/jfrm.2025.141002.
5. Harkusha V. O., Yershova N. Yu. Upravlinski innovatsi v systemi zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky promyslovoho pidpryiemstva [Management innovations in the system of ensuring economic security of an industrial enterprise]. *Enerhozberezhennia. Enerhetyka. Enerhoaudyt* [Energy saving. Energy. Energy audit]. 2020. no 11-12(153-154). http://eee.khpi.edu.ua/article/view/230911
6. Datsenko H. Osnovni instrumenty zabezpechennia vnutrishnoho kontroliu ta vnutrishnoho audytu u pidvyshchenni finansovoi bezpeky pidpryiemstva [The main tools for ensuring internal control and internal audit in increasing the financial security of an enterprise]. *Derzhava ta rehiony* [State and regions]. 2019. no. 3 (108). C. 99–104.
7. Hammed R. The Role of Internal Control Systems in Ensuring Financial Performance Sustainability. *Sustainability*. 2023. Vol. 15. doi: 10.3390/su151310206.
8. Kondratiev B.O., Iershova N.Iu. Informatsiine zabezpechennia upravlinnia stalym rozvytkom pidpryiemstva yak aktualnyi napriam suchasnykh naukovykh doslidzhen [Information support for the management of sustainable development of an enterprise as a relevant direction of modern scientific research]. *Infrastruktura rynku* [Market infrastructure] 2020. no 40. P. 227-232. http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/40_2020_ukr/42.pdf, URI https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/48087
9. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission [COSO], Internal Control – Integrated Framework – Executive Summary. 2013. URL: https://www.coso.org/Documents/990025P-Executive-Summary-final-may20.pdf
10. Chan K. C., Chen, Y., Liu B. The Linear and Non-Linear Effects of Internal Control and Its Five Components on Corporate Innovation: Evidence from Chinese Firms Using the COSO Framework. *European Accounting Review*. 2020. Vol. 30. P. 733-765. https://doi.org/10.1080/09638180.2020.1776626
11. KPMG (2021). Mit Effizienz & Sicherheit - Unsere Asätze für die Ausgestaltung des internen Kontrollsystems (IKS) im Financial Services-Umfeld. https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/de/pdf/Themen/2021/02/20210104-poster-iks-bf.pdf
12. PwC Dynamische Ausgestaltung des internen Kontroll systems. https://www.pwc.de/de/finanzdienstleistungen/banken/dynamische-ausgestaltung-des-internen-kontrollsystem-2015.pdf
13. Iershova N. Yu. Metodychnyi pidkhid do analizu platospromozhnosti dlia prohnozuvannia rozvytku biznes-struktur [Methodical approach to solvency analysis for forecasting the development of business structures]. *Oblikovo-analitychne zabezpechennia innovatsiinoi transformatsii ekonomiky Ukrainy* [Accounting and analytical support for the innovative transformation of the economy of Ukraine] : M-ly KhII Vseukr. nauk.-prakt. konf. (31 travnia – 1 chervnia 2018 r.). Odesa: ONPU 2018. P. 128–130 https://core.ac.uk/reader/161791280
14. Iershova N. Yu. Napriamy udoskonalennia pidkhodiv ta metodiv analizu diialnosti v systemi upravlinskykh rishen subiektiv hospodariuvannia [Directions for improving approaches and methods of analyzing activities in the system of management decisions of business entities]. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/58206/1/Yershova_Napriamy_2020.pdf
15. FSB Annual Financial Report: 2023-24 https://www.fsb.org/2024/08/fsb-annual-financial-report-2023-24/
16. Hollis S., Daniel C., William Jr., Ryan L. The Effect of SOX Internal Control Deficiencies on Firm Risk and Cost of Equity. *Journal of Accounting Research*. 2009. Vol. 47. P. 1-43. 10.1111/j.1475-679X.2008.00315.x.
17. Iershova N. Finansove prohnozuvannia u fokusi oblikovo-analitychnoho zabezpechennia [Financial forecasting in the focus of accounting and analytical support]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. Vyp. 5. P. 312–322 https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-5-312-322
18. Portna O.V., Iershova N.Y., Tereshchenko D.A., Chaika T.Yu., Dubynskyi G. Analytical provision for managing innovation activities within the company considering the interests of stakeholders. *Acta Innovations*. 2020. Vol. 34, pp. 25–39. https://doi.org/10.32933/ActaInnovations.34.3
19. Iershova N.Y., Portna O.V., Davydov D., Krivokapic R., Delibasic M. Financial Stability of Small and Medium-Sized Businesses in a Crisis Economy: The Determinants of Management. *Montenegrin Journal of Economics*. 2024. Vol. 20. no. 2. pp. 155-168. https://mnje.com/sites/mnje.com/files/v20n2/155-168%20-%20Portna%20et%20al.pdf

Надійшла (received) 28.09.2025

Відомості про авторів / About the Authors

Безносенко Вадим Васильович (Beznosenko Vadym) - аспірант кафедри обліку і фінансів, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»; м. Харків, Україна; ORCID: https://orcid.org/0009-0009-0135-6328 e-mail:Vadym.Beznosenko@khpi.edu.ua

Єршова Наталя Юріївна (***Iershova Natalia***) - доктор економічних наук, професор, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»; м. Харків, Україна; ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3544-3816; e-mail: Natalia.Iershova@khpi.edu.ua